

dannelsen som helhed skal ikke alene indeholde tilgængelse af færdigheder og kundskaber, men også sætte disse ind i en større sammenhæng.

Mange unge - og yngre voksne - deltager allerede i dag i områder inden for folkeoplysningen enten i fritiden eller på fuld tid, det være sig i foreningsarbejde, undervisning eller uddannelse. Den kompetence, som de unge kan opnå gennem deltagelse i folkeoplysningens tilbud, er i dag oftest alene på det personlige plan og giver med få undtagelser ingen formel merit.

Den fri ungdomsuddannelse kan således være et alternativ til de eksisterende ungdomsuddannelser. De enkelte dele af uddannelsen kunne sammenstykes på en sådan måde, at der opnås adgang til fortsat uddannelse. Det kan f.eks. ske ved, at der igennem den fri ungdomsuddannelse erhverves de nødvendige forudsætninger for at bestå en adgangsgivende prøve eller ved at lade relevante gymnasiale enkeltfag indgå i eller supplere uddannelsen.

Uddannelsen kan også give merit i de øvrige ungdomsuddannelser afhængig af det individuelt tilrettelagte uddannelsesforløb. Ved fortsat uddannelse efter den fri ungdomsuddannelse godskrives de kvalifikationer, der er opnået, efter reglerne for den uddannelse, den unge fortsætter på. Dette skal ses i forlængelse af de åbninger over for utraditionel kompetence, der i øvrigt sker inden for eksempelvis de erhvervsrettede ungdomsuddannelser og de videregående uddannelser.

Endelig kan uddannelsen målrettes direkte mod beskæftigelse, f.eks. inden for særlige niches på nye vækstområder, hvortil der endnu ikke findes formaliserede uddannelseskra.

Den fri ungdomsuddannelse tilrettelægges ud fra den enkeltes ønsker og forudsætninger. Uddannelsen vil derfor i praksis blive udformet på mange forskellige måder og kan derved rumme den mangfoldighed af ønsker og interesser, der findes blandt unge, der ikke kan finde sig til rette i de kendte ungdomsuddannelser.

Nogle unge vil kunne gennemføre den fri ungdomsuddannelse individuelt og ved hjælp af rådgivning og vejledning selv foretage de planlagte skift mellem forskellige uddannelsesdele.

Andre unge har mere behov for at finde støtte og opbakning i et fællesskab, hvor en gruppe unge sammen gennemfører en uddannelse, der i hovedtrække er identisk.

Den fri ungdomsuddannelse sammensættes i et forløb af 2 til 3 års varighed. Uddannelsen består af mindst 3 henholdsvis 4 forskellige dele af kendte eller nye uddannelser og undervisningsforløb, foreningsarbejde eller udviklende aktiviteter i øvrigt.

Der kan f.eks. være tale om kurser på højskoler, efterskoler, husholdningsskoler, håndarbejdsskoler, landbrugsskoler, daghøjskoler, produktionsskoler eller i den kommunale ungdomsskole, om undervisning i henhold til lov om støtte til folkeoplysning, foreningslivets lederuddannelser, erhvervsuddannelsernes skoleundervisning, herunder TX-enkeltfag, kurser på voksenuddannelsescentre eller HFkurser m.v. Også studieophold og andre ophold i udlandet kan indgå i en fri ungdomsuddannelse, ligesom kommunale projekter og aktiviteter og unges egne projekter og aktiviteter kan indgå.

Den fri ungdomsuddannelse er baseret på frivillighed og ansvarlighed hos både den unge og de skoler og uddannelsesinstitutioner m.v., der indgår i et uddannelsesforløb.

Den frie tilrettelæggelse indebærer, at den enkelte skoleforms egenart forbliver uændret, uanset den indgår i en formelt godkendt ungdomsuddannelse. Prøver og karaktergivning kommer derfor kun til at indgå i uddannelsen i den udstrækning, det i forvejen er del af undervisningen i det planlagte forløb.

Den fri ungdomsuddannelse forankres i de skoleformer, der har rod i den folkeoplysende tradition. De frie kostskoler, den kommunale ungdomsskole, produktionsskolerne og daghøjskolerne vil kunne godkendes som uddannelsesansvarlige skoler. Lovforslaget rummer imidlertid også mulighed for, at undervisningsministeren efter en konkret vurdering godkender andre skoler m.v. som uddannelsesansvarlige. Ønsket er at fremme en så fri, bred og alsidig tilrettelæggelse af uddannelsen som muligt, og samtidig sikre kvaliteten af den unges uddannelse.

Administrative og økonomiske konsekvenser

Målsætningen med den fri ungdomsuddannelse er, at yderligere ca. 2 pct. af en ungdomsårgang vil gennemføre en ungdomsuddannelse. Dette svarer til en tilgang på 1500 - 2000 årligt, svarende til en bestand på godt 3000 årselever.

Da der er tale om et alternativt tilbud om ungdomsuddannelse, forventes kun egentlige merudgifter svarende til ca. en fjerdedel af eleverne.

De årlige merudgifter til undervisning m.v., jf. § 10 og § 11, stk. 1, skønnes på længere sigt at udgøre ca. 40 mio. kr., mens udgifterne til vejledning m.v., jf. § 11, stk. 2, skønnes at udgøre ca. 15 mio. kr. årligt. Endelig forventes udgifter til statens uddannelsesstøtte og elevstøtte, jf. § 13, at beløbe sig til ca. 10 mio. kr. årligt.

Der er således tale om samlede offentlige merudgifter i størrelsesordenen 65 mio. kr. årligt. Da uddannelsen er to-årig, slår de samlede merudgifter